

[Skytte.]

tilfredshed jeg ser, at menighedsrådenes absolutte modstand mod udstykningen nu er brudt. Jeg tror ikke, at jeg siger det for stærkt, når jeg siger det sådan. Selvom det næppe kan siges, at hvert eneste menighedsrådsmedlem går ind derfor, må vi vel gå ud fra efter de oplysninger, der har foreligget fra kommissionen, at en meget stor part har affundet sig med, at man nu i Sønderjylland søger også i praksis at indføre en sådan kirkelovgivning som den, der gælder i den øvrige del af landet. Det foreliggende lovforslag giver dog de sønderjyske embedsmænd en betydelig bedre økonomisk stilling end den, embedsmændene har haft i det øvrige land, hvor præstegårdsjorderne er udstykket.

I sin forelæggelsestale udtalte den højtærede kirkeminister, at han ikke kunne erkende, at der er nogen juridisk pligt til at yde en erstatning for nedgang i indtægter som krævet af de sønderjyske menighedsråd i en udtalelse i 1947.

Jeg vil gerne sige, at jeg er enig med den højtærede kirkeminister i, at embederne har næppe juridisk krav på erstatning, da de juridisk må være stillet som embederne i det øvrige land, og i det øvrige land fik man ingen erstatning, da præstegårdsjorderne i sin tid udstykkedes. Begrundelsen for at give nogen erstatning må da ligge i andre ting, dels i at der i loven af 30. juni 1922 står, at disse jorder ejes af præsteembederne, dels i at man i Sønderjylland led så store tab ved markdevalueringen, dels endelig i ønsket om at løse sagen i fordragelighed.

Mit parti kan godt gå med til at yde en vis erstatning under den udtrykkelige forudsætning, at vi så er sikre på, at vi gennem udstykning af præstegårdene skaber mulighed for oprettelse af nye landbohjem og får et årelangt stridsspørgsmål bragt ud af verden. Jeg vil dog gerne tilføje, at med den erstatning, som nu foreslås, må grænsen være nået. Store kredse i andre egne af landet, hvor man har udstykket præstegårdene uden erstatning, vil vel allerede ved den foreslåede erstatning føle sig uretfærdigt behandlet i forhold til sønderjyderne, og selv om jeg som nævnt godt kan se, at der er grunde, der taler for at yde erstatning, håber jeg, at de sønderjyske menighedsråd vil forstå, at de nu får så gunstige økonomiske vilkår, som de med rimelighed kan forlange. Det har, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, været vanskeligt på forhånd at fastslå, hvor store udgifter der vil følge af forslagets gennem-

førelse. Forslaget regner med 250 000 kr. om året i 10 år eller ialt 2,5 mill. kr. Hvis det skulle vise sig, at afhændelse af præstegårdsjorderne sker med større fart end forudset i forslaget, må der kunne skaffes udvej for en forøgelse af bevillingen, så man i enkelte år får lejlighed til at bruge mere end foreslået i § 1.

Som forslaget er formet, afhænger meget af det i § 2 foreslåede udvalg, der skal bestå af en repræsentant fra kirkeministeriet, en valgt af landbrugsministeriet og en valgt af menighedsrådsmedlemmerne i Sønderjylland. Der er grund til i det kommende udvalg at drøfte, om denne sammensætning er den rigtige. Jeg forstår, at sammensætningen er foreslået for derigennem at skabe større tryk overfor udstykningen i kirkelige kredse. Det kan også betyde, at de foranstaltninger, der foreslås, og de afgørelser, der træffes, præges noget ensidigt, men vi kan i udvalget drøfte, hvorledes man bedst undgår dette.

Da det i lovforslaget bestemmes, at de arealer, der bliver tilbage ved præstegårdene, skal drives som selvstændige brug med anvendelse af egne avlsbygninger, har jeg intet imod, at indtil 15 ha undtages fra udstykningen.

Jeg kan også gå med til, at præstegårde får lov til at beholde jorder, der er erhvervet ved mageskifte, under den forudsætning at disse arealer ikke er egnede til udstykning. En bedre jordfordeling er mere påkrævet i Sønderjylland end noget andet sted her i landet, og der bør gøres, hvad der er muligt, for at fremme mageskifter, hvorved mange ejendomme kan opnå bedre driftsforhold, tillægsjord kan fremskaffes og ny brug oprettes.

Om lovforslagets øvrige bestemmelser skal jeg ikke på nuværende tidspunkt fremsætte bemærkninger, idet der bliver lejlighed til at drøfte alle enkeltheder i det kommende udvalg.

Jeg skal på mit partis vegne tilsige villig behandling af forslaget. Vi håber, at spørgsmålet om sønderjyske præstegårdes udstykning nu kan løses på et grundlag, så alle parter kan være tjent dermed. Og har vi først gennemført dansk kirkelovgivning i de sønderjyske landsdele også på dette område, er derigennem slettet et skel mellem sønderjylland og det øvrige land. Det må hilses med tilfredshed hver gang det sker, thi det er uheldigt at opretholde kunstige grænser, og Kongeåen er ikke og skal ikke være nogen grænse. Jeg tror, at sønderjyderne er enige i den betragtning,